

مخبر

افهوقى، اجتماعى، فلسفى، تاريخى، ادبى مجرود

شېمىدىك آيدە بر نقر اولتور

مدرجات

- هندستانك استقلال مجاهدلىرى ۋە مصاحبە يوسف ضيا
- اسلام ۋە فلسفە وعلوم مصطفى شىكب
- ملوكى طيفلر ۋە هاتاسونك تزدندە تخیلات قەدىرە جىبى
- عجراق عشق سجدودە ككدم، حضرت نى عشقه سمير جمال اورە نوسى
- سلجوقيلرك انقراضى زمانندە، قونيه علمى ضيا
- ابن خلدون دە اجتماعيات ضياء الدىنە قەدىرە
- هياكل الور ۋە ترجمەدر شىخ شهاب الدىنە مفضل سهروردە
- سهروردىنك فلسفەسى ۋە مكاشفە طريقى يوسف ضيا
- سجيه وذكاء اورفولى كىمورد
- تورك متصوفلىرى (مرید زاده مصطفى عجزى آغا) ظاهر عربىسى
- حى بن يقظان ۋە ابن طفيل رشيد

سلچوقيلرك انقراضى زماننده

قونیه

سلچوقى سلطنتك ايكنجى عصرنده ، انحلال ايدن ايرانك دوكونتيلريبه توركستان ، خوارزم بقاياسنى طوبلادقجه شيشن ، قاباران قونيه شهرى صدرالدين قونوى ، احمدرفاعى ، شهابالدين سهروردى وسائره كى مشهور اسلام عالم وفيلسوفلرني حامل ، ويانه طرزنده بينالملل برسرائى حياتى تاسيس ايدىوردى . بونكه برابر بووضعيت شهره تاميله سرايت ايتيور ، يالكز سرايله ، احرا قوناقلرى وجوارينه منحصر بولونىوردى . اودرجهده كه ، شهر اسكى وحدتى غيب ايدرك برقاستر مجتمهسى حاله كمشدى .

شهرده باشليجه اوچ طبقه واردى . برنجيسى سراى واطرافنده كى عالم كه كون كچدكه ، اوغوز تورمندن ، اسكى توركن هغه سندن تاميله ايريليور . ايران حرث ومدنيتك اسارتنه كيريوردى . بو عالم ، عجم وعرب مأمورلرى ، كوله لريبه آبرى برمنظومه تشكيل ايدىوردى . بو منظومه دنى حيات حقنده كى مسامحه كار كوروشى ، سربست تلقيلريبه مدرسه دنده قسماً آيرلىق مجبوريتنده قالمشدى . بو قسم دوغرودن دوغرويه ايران حرثى وتصوف شكنده بينالملليشن عجم فلسفه سنا استناد ايدىوردى . رسمى لسانلرى فارسى ايدى . مولانا ، پروانه وسلطان آراسنده كى مناسبت بونك برمثاليدر . ايكنجيسى مدرسه وزهدى تشكيلات ايدى . بو قسم ، ايرانليرك تصوف وصنعت شكنده واقع اولان تاثير ونفوذلرينه علمدار اولمشدر . لسانلرى عربجه ايدى . زهدى تشكيلاتدن انحراف ايدن بوتون ذهنيت وفكرلردن استثناسز ايريليور وترددسز « تكفير » ايدىوردى . احكامنى كتاب وسندن باشقه هيچ براساسه استناد ايتدويمين وعربجه يازان بعض معتدل متصوفلرى ده بوزمره دن عدايمك قابلدرد : صدرالدين قونوى كى .

اوجنجيسى خلق ايدى كه شهرك اسكى وحدتندن آرتيه قالان قسمدر . زمان زمان ديكر قسملرله منازعه جالنده اولدقلرى واقعدى . چوق دفعه استنادسز قالارق برنجى ويا ايكنجى زميره نك تغبلى آلتنه كيرن خلقك ، كندى آرالرنده ده « اخيلر » و « قاباداييلر » تشكيلاتنى دنيلن قوتلى رابطه لرى واردى . بوبلدى تشكيلاتلرى شهرك آهنگسزلىكى قارشيسنده خلقك طوقوناييله جكى يكانه واسطه ايدى .

۱ - سرای : سرایده رسمی لسان فارسی ایدی . داخلی و خارجی اخبارات عجمجه یاپیلوردی . سلطانلر اسکی ایران حکمدارلرینک عنوانلرینی قوللانیورلردی : (کقباد) ، (کیخسرو) ، (کیکاوس) و سائره کبی . مملکتده ملی بر ادبیات یوقدی . سلجوق پادشاهلرینی عجم ، ویا بوتون اثرلرینی فارسی یازان تورک شاعرلری مدح ایدیورلر ، سرایده جائزه لرله کچینیورلر ، بر (پروانه) کبی حکمدارک یانندن اوزاقلاشمق ایسته میورلردی . بودورده تورکمنک خصوصی ذوقنه و ملی عادتلرینه عاقد برنونهک بيله آرتق سرایده موقعی قالمدیغی سلجوقنامه لردن و سلجوق تاریخنه عاقد بوتون اثرلردن آکلامق کوچ بر شیئی دکلدرد .

دیلملی ، سوریه لی عرب و عجم ماللری ، مساحه کار و پرواسر متصرفلر ، لایالی و خفیف مشرب ایران شاعرلری روم حدودنده تشکل ایدن بو زنکین مسلمان مملکتنده چشمت و دبدبه آرایان سراینه دولویورلردی . دولتک اداره اصوللری عجم (نظام الملک) ک سیاستنامه ، سندن آریلیور ، حتی بعض یلرده اوندن فضله ایرانیه شیوردی . (مجلس) بوسیاسی مصارعه دن تمامیه مغلوب چیقارق موقعی سرای و دیوانه ترک ایتمشدی . پادشاهلر متملق و کاسه لیس بعض اجنبیلرک ائنده اویونجاق وضعیتنه کلشدی .

سرایده ایچکی ایچمک ، قیز اویناتمق ، مجلسلرده « محبوب » بولوندیرمق فارسی ایله مشاهره اتمک دائمی برقاعده حالنه کیرمشدی (سلطان غیاث الدین برچوق فرمانلرینی ، برچوق امرنامه لرینی سرخوش ایکن اهضالاردی . (سعدالدین) کبی آچاق طبیعتلی سرسریلر ، سرایک بو وضعیتدن اعظمی درجه ده استفاده ایدیورلردی .

بوصورتیه برچوق مهم مأموریتلری مملکت ایچون اک تهلیکلی اولان کیمسه لراشغال ایتدی . بو آداملرک قونیه ده ویا آنادولونک دیکر بویوک شهرلرنده کی قوناقلری عادتاً سرایک اوفاق برنونه سی ایدی . مذکور قوناقلرده طیبی سرایده اولدیغی کبی کوچکلر ، محبوبلر ، میلر ، جاریلر بویوک برسرای حیاتی یاشایوردی . تورکمنک اخلاقه ، ذهنیتنه طابان طابانه ضد اولان بو ایرانی حیات داها ایلك زمانلرده قولایلقله یراشمش اولوب عادتاً سرایه بر مأمورین قدمه سی زنجیریه باغلی بولونان قوناقلردن خارجه دوغرو انتشار ایتشدر .

بویلر مجلسندن اثر قالماش ، عسکری تشکیلاتدن برقاچ نقطه دوام ایددیلمه شدی .

سلجوق سلطانلرى بغداد سراينه باغلى ايديلر . پادشاه تخته جلوس ايدنجه بغداده برهيئت مخصوصه كوندرهرك برات ومنشورينى آليوردى . ايلك او كجه عجم (سامانى) دولتنده باشلايان بو عادتى غزنوى ، قره خانى ، خوارزمى ، نهايت سلجوقى خاندانى تعقيب ايتمشدى . ناصيلكه (شارلمانى) ده پاپانك عيني صورتله نفوذى آلتنده قالارق قاتوليكلكك اك صادق بر خدمتكارى اولمغله افتخارايتمشدى . ناصيلكه (شارلمان) ده جرمانيا ايمپراطورى اولديغى حالده لاتين وروما عالمك تيلر ايتمش كليساسنه حياتنك صوكنه قدر بيلمه دن ، آكلامه دن يارديم ايتمشدر . حالبوكه ديكر جهتدن بر خاندانك ، يا خود بر عائله نك صرف تقليد انديشه سيلاه جرمان عرف و توره سنى چيكنه يهرك قاتوليكلككه باغلامسى ، اصل جرمانيانك ايجدن ايجه علولمه سنه ، و نهايت برلوتور و و اعمار يتيشدير مه سنه مانع اولاماشدر .

سلجوق سراينك^۱ محافظلرى كوله چوجوقلرندن يتيشدير ايلوردى . مفصل ابن بيبى تاريخنده سلطانك نه قدر دبدبهلى بر حيات سورديكنى آكلامق قابلدرد . خاندان كنديسى اهاالدين عادتاً تاميله آيرلمش فرض ايدىوردى . آرتيق ايلك عصر طرفنده سفر ، شوله ن ويوغ آينلرندن اثر قالماشدى . بونك يرينه (بنك و باده) و (مى و محبوب) قائم اولمشدى . سلجوق سرايى قوزموپوليت اساسلره استناد ايدىوردى . عجم (نظام الملك) ك بومسئله ده چوق واسع تاثيرى اولمش ، اساساً آجيلان و كنيشه ين بر چيغيره قطعى فورمولنى و يرمشدر . سياستنامه نك دردنجى بابنده اردودن بحث ايدر كن دييوركه : « اكر اردو عنصر واحدون تشكىل ايدم جك اولورسه دائماً بر طاقم قاريشيقلق چيقاراييليرلر ؛ و آرزوى حكمدارى داخلنده خدمت ايتمه بيليرلر . بناء عليه ، سسلطتك بوتون عناصرندن آلينان عسكـر لرله اردويى تشكىل ايتلير . سرايده ايكي بيك خراسان وايكى بيك ديلى بولملى در . اكر بر مقدار فارسى ايله بر مقدارده كورجى بولنورسه داها اى اولور . محمود غزنوى نك اتخاذا ايتديكى اصول بويله در . اونك اردوسى توركلر ، خراسانلير ، عربلر هندلير ، ديلىلير غوريلردن مركبى . »

صوكر نظام الملك ديكر بريرده « توركمندر هر نه قدر دولته بر طاقم مشكلات ايفاع ايتمشلر ايسه ده ، ينه سلجوقى سلاله نك توجهنه لايقدرلر . » دييور . قوجه عجم بو صورتله ، عادتاً دولتى ، حكومتى بنمسه منس اولويور . حالبوكه آشكاردر كه سلجوق دولتى بالكلز و بالكلز بر توركمن دولتى در . اونك تأسسنده هيچ بر ملتك علاقه سنى

يوقدى . لاكن اورتاده برده اسكى ملتير واردى . عصر لرجه مدت ايرانده ، آنادولودم
حاکم اولمشلر ؛ نهايت اولاهر بلره ، صوگرا تورکلره مغلوب اولمشلردى . ايشته بو وضعیت
فارسى ، ديلمى ، کورجى و خراسانى لرك سلچوق دولتى بنمسه لرينه واک اوفاق فرقلره سرايه
دولمالرينه سائق اولمشدر . سلچوقى سرايى بر بنا دکل ، برهيت اولارق تاقى ايتمک
ايجاب ايدر .

چونکه بوسراى پک ابى بيليورزکه بالخاصه صوگ زمانلرده برچوق بويوک شهر لرك ،
اميرالامرا قوناقلرينه قدر ياييلمشدى . مغلوب ايران تورکلردن انتقامى اک جانلى برشکلده
آنجاق سرايده آلاييلمشدر . تورکمن هيچ بر زمان سرايله آفت ايتمه مش ، و اوغوز
تورهمسى نه قدر دولتك تشکيلاتنده موقعى ترک ايتمش اولسه بيله ، رسمى اولمان حياتنده
بوتون اسلسلريله برابر ياشامشدر .

سرايده ابكى اساسلى نپى بر بردن آيرمق ايجاب ايدر . بى حکمدار وعائله سى درکه ،
بوذهنيتک اسيرى وضعيتنده ايدى . ديگرى برچوق ملتردن ، خصوصيله عجملردن ترک
ايدن بر قسمدى که اکثرى تشکيل ايدردى .

انقراض زماننده کى سلچوقى سرايى دىجه ، باشليجه ابكى آدام خاطره کلير : سعدالدين
کوپک ، معينالدين پروانه . برنجيسى انقراضى حاضر لامش ، ايکنجيسى آتام ايتمشدر .
کوپکک تزويرلريله مملکتک بوتون اميرلرى ، اوغوزک اسكى بوى بکلرى برر برر قتل
ايديليوردى . کوپک ، شهزاده سلطان غياثالدينک سلطنت حرصيله کوزلرني بورويه رک
باباسنى قتل ايتدردى . بو حکمداردن اعتباراً برچوق سلچوق پادشاهلرنده احتراض
يدى باشلى بر اژدرکى حکمران اولمغه باشلامشدى . حالبوکه قومى دورک هان بوتون
حکمدارلرى اجتماعى تمثال ، اخلاقى نمونه اولاييله جک قابليتده ايديلر . اودرجه ده که دولت ،
مرکزيت و سلطنت ايچون نمونه و مثال اولاييلرلر . کوپک یرلى بکلرى قتل ايتدردکن
صوگره کندى اقرباسنى بويوک مأموريتلره کچردى . اوچ حکمدار زماننده پروانه لک
مقامنى محافظه ايدن (معينالدين) کنديسندن يوقارده اولان بوتون منصبلى صفر
درجه سنه اينديرمشدى . ديلمى مهنذبالدين على نك اوغلى خارق العاده ذكى ، عالم وجدأ
درايتلى برآدامدى .

لاکن قویو و متعصب بر عجم اولان معينالدين ، ملتک عنعنه سنى ، عرفنى و مدنيتنى

هر شينك اوستنده كورويوردى . معين الدينك كوكلنده ايچدن ايجه ، اسكى برمغلوبيتنك
كينلرى علولنيوردى . اونك بوتون آرزوسى آنادولويه تملك ايتك ، وبوملكته استناد
ايدرك عجملرك خلاصى اوغرنده چالشمقدى .

پادشاهلر تحته كچيرمش ، حكمدارلر خلع ايتمشدى . بوتون مأمورلر ، بگلر ،
قوماندانلر اونك هيچ برسوزندن ديشارى جيقمايوردى . دينه بيليركه عجم حرثنك
سلچوق سراينه داها زياده كوكلشمه سنك الكههم سائقلرندن بريسى ده معين الدين پروانه دره
سلچوق سراينى عيني زمانده عجم حرثنك برقولى ديمك اولديغندن بونقطه ده مسئله ينى
تفصيل ايتك لازمدر . صنعت وتشكيلات ديه ايكي به آيراييله جكمز بومدينك صنعتنى
معمارى ، موسيقى ، ادبيات ، رقص ، تزينات ديه بش شعبه ده مطالعه ايددرز . تشكيلات
ايسه ادارى وسياسى اولمق اوزره ايكي قسمدر .

كوستاومندهل سلچوق معمارینى شخصی عد ايتيور . بلکه بعض عناصره تفریق
ايدرك اوصورتله تدقیق ایدیور ، هانری غلوق ايسه بومعماریده تاممله مستقل بر شخصیت
كورويور . فؤاد ومعمار كمال الدين بگلر بو ايكنجى قبوله متهابلد لر . شبهه سزدر كه سلچوق
صنعتى مياننده الك زياده شخصیت كوستره بيان معماری در . مع مافيه بونى ده نسبی بر اساس
داخلنده كورمك قابل اولور . يوقسه حقیقته تاممله مستقل بر معماری دكلدر . طاق
كسرى دن اعتباراً ناچ محال سراينه قدر اسلامى تزیناتدن بوراده برر پارچه بولمق قابلد .
ساسانى معماریسنك بوتون روح واساسنى سلچوق بنالرنده بولاييلرز .

سلچوق سراينده ياشايان موسيقى نك عجم موسيقى سى اولدينى محقق در . بونى كرك ابن
بيبي دن ، كركسه « مسامرة الاخيار » ، « يازمجي زاده » كى ديكر سلچوق تاربخلرندن
آكلامق قابلد .

موسيقى معين الدين پروانه زمانده طريقته واسطه سيله ودينى بر شكلده يرلشمشدر .
مولانا عجم موسيقى سنى نى وطنبوريه برابر سرايه يرلشدردى . بونى دينى وتصوفى بر آيين
حاله صوقدقن صوكرا ، قدرتلى وواسع علميله بوتون منقدرينه قارشى جوابلرني
حاضر لادى . بونكه برابر دين پرده سى آلتنده عجم موسيقى سنك باشامسنه ، دين اسمنك
حمایه سيله ايران عرفانك سرايده ومملكته كوك طوماسنه زمانك عرفى رضا كوستر ميوردى .
سر آزادلى جهتدن مدرسه ، يابانچيلغى نقطه نظرندن خلق بو آيينك علمنده ايدى لر .

مولانا ، اخى توركك اوغلى حسام الدين ومعين الدينك قوناقلرى ، سلطانك سرايى هفته نك برر كوندنه تجمع و ذوق محللرى وظيفه سنى كورردى . بواجتماعلرده مشنوى او قونور ، سماع ياپيلير ، نى وطنبور چالينيردى .

رقص ده سماعك اك اساسلى آدابندن ايدى . مولوى كسوه لرى ، دورلر ، سماع اثناسنده شيخك او كنده كى ركوعلر ، تماميه اسكى ايران و ساسانى عادتلرني خاطر لائمه در . رقصه كى آغبرلق ، دورغونلق عجملرك ذوقه دلالت ايدمك بر خصوصيت در . زيبك اويونلريله ، بكتاشى سوركلرنده كى چويكلك و سرعتدن مولويلرك سماعنده اوافق بر اثر بيله كوروله مز .

مولانا يه قدر سرايده ياشايان ادبيات شهسز ايران ادبياتى ايدى . سلطان سرايده عجم استادلر و مدرسلك تربيه سيله يتيشيردى . ايرانى ذوقلر عشق و محبتده بيله ، اسكى توركمن صافيت و كوزلاكنك يرينه قائم اولمشدى .

(ديوان شمس تبريزى) ، (مشنوى) ، (فيه مافيه) سراي عالمك مخلص اثرلرى اولارق ياشادى . تكيه ايله سرايى هر نقطه نظر دن توأم عد ايمك قابلدور . ايسته قونيه ده كى اوج صنف خلقك برنجى طبقه سنى تشكيل ايدن سراي بودرجه يابانجى عنصرلرى سينه سنده بسله ين ، مملكتك هر قندن ، غمغه سندن بو قدر آريلان بر اوجاق حاله كلمشدى .

۲ - مرده : هر مسلمان مملكتى كى سلچوقيلر ده ده مدرسه اسلام فقهيله برابر يرلشدى . يوقارده سويلنديكى كى آنادولونك آنجاق كنديسنه اويغون شرطلرى حازر اولان بعض منطقه لرنده نفوذ قازانايلىدى . سلچوق تاريخنده مدرسه نك حقيقى مركزى قيصرى در . خلقك اوزرنده زهدى دينك اك قوتلى تاثيرى آنجاق قيصرى ده كنديسنى كوسترمش در . سلچوقيلرك بويوك قاضيلىرى قيصرى ده اوطوروردى . نته كيم آنادولوده سياسى انحلال باشلاقدن صوكراده اسكى قاضى طائله سنك احفادنن اولان (برهان الدين احمد) قيصرى نى پاى تحت ياپارق بر حكومت تأسيس ايتمشدى . بونكله برابر مدرسه نك قونيه ، سيواس و دياربكرده بر قاچ اساسلى قولى داها واردى . ايرانى سلطنتك مركزى بر اداره تأسيس ايمك اوزره تقررى مدرسه ، تكيه كى قوتلر كده قونيه ده تجمعنه سبب اولمشدر . خواجه لر عجم صوفيلرينك لاابالكلرني تقبيح ايديبور ، وبو وسيله ايله سرايى تنقيدون كرى دورميورلردى . خلق بر چوق وسيله لرله مدرسه ايله برلشهرك صوفيلر

عليه سده بولنيوردي . مدرسه نك رسى لسانى عربجه ايدى . سرايده عجم صنعى و ايران فلسفه سى ياشيور ؛ مدرسه ده عرب كلامى و عرب منطقى حاكم بولنيوردي . اودر جه ده كه مدرسه بايزيد بسطامى ، خلاج منصور كى كنيش دوشونجه لى متصوفلره قارشى قطعياً مساحكار اولديغى ، مولانا بى تكفيردن چكتمديكى حلاله (صدرالدين قونوى) نى اثرى عربجه تاليف ايتيش و محى الدين عربى نك فلسفه سنى كتيرمش اولديغى ايجون حرمتله ياد ايدردى .

هله شهاب الدين سهروردي ، عبدالقار كيلانى زمانلرنده مدرسه ايله سرايك مناسبتى اعتدالى محافظه ايدنيوردي . مع مافيه بر چوق زمانلر مدرسه سراى بولونمديغى ، آنارشى دوام ايتديكى حلاله معنوى نفوذى امتداد ايتديرمشدر .

سلجوقيلرك انقراضى زمانده خلقك استادسز قالماسى تكيه واسطه سيلاه جبريه و قدريه فلسفه لر نك انتشارينه امكان و يردى كى ، مدرسه طريقيله ده (كلبى Cynique) بر تمالك حا كيتنى تايمين ايتمشدر . قيصرى مدرسه سى مدرسلرندن اولان خواجه نصرالدينك جهانشمول شهرتى بوندن ايلرى كلير .

۳ - تكيه : تكيه دن آريجه بجه سبب ، آنادولو تاريخنده كى داخلى انقلابلرده معنى جهتن مهم بر عامل اولماسندن در . قونيه ده تكيه لر واسطه سيلاه ايكي بويوك مدنيت ، ايكي اساسلى حرث خلق آراسنده بيلاه انتشار افكانى بولمشدى . سرايده كوردى كمز ايرانى عنصرلرله ، مدرسه ده بولديغمز ايرانى - عرب طاملار محدود و شكلى در . حالبو كه تكيه بالخاصه انحلال دورلرنده بر احتياجه تقابل ايدرك ، خلقك آراسنه ، آنادولو شهرلرينه قدر ياييلمغه موفق اولمشدر .

بونقظه ده تكيه نك نفوذى سراى و مدرسه دن چوق بويوكدر . اساساً سراى ده مملكتدن آيرى بر عضويت حاله قويان بينه تكيه دكللى ايدى ؛ آنادولويه و خصوصاً قونيه يه خارجدن كلن تكيه لرى ايكي قسمه آيرا بيليرز : ۱ - عرب تكيه لرى ، ۲ - عجم تكيه لرى . اولاً عرب تكيه لرى عموميتله سوريه و عراقدن كلمشدر . بونلرى ده ايكي تالى صنفه آيرمق ايجاب ايدره برنجيسى خلق تكيه لرى در كه عبدالقادر كيلانى ، احمد بدوى ، رفاعى تكيه لرى كى ايكنجيسى تصوف مكتبى حالده كى تكيه لر در كه بونلر ده محى الدين عربى نك ، فخرالدين عراقى نك و ساثره نك طريقلرى در . بوايكنجى صنف خلق آراسنه ياييلاماش و محدود بر نومه حالده بويوك شهرلرده قالمشدر .

حالبوکه برنجی صنفدن اولان عرب تکیه لری خصوصیه قادریلک خلق آراسنده سرعتله انتشار فرصتی بولمشدر. دینه بیلیرکه آنادولو اهاالیسنده عرب حاجیلرینه قارشى محبتك وعربه قارشى اولان محدود تسامحك الك مهم سائقلرندن بری ده بودر. قادری شیخی متخبه دکلدرد؛ بابادن اوغله انتقال ایدر. رفاعیلر شیخلرینه اولیادن فضله قیمت ویریورلر، وکندیسنده بعض الهی قدرتلك تجلی ایدهبیله جکنه قانع اولویورلر. قبیله شیختك (پدر شاهی) موقعی عتیله تکیه شیخنده ده دوام ایتمش ویا شامش در. ثانیاً، عجم تکیه لری کلیرکه بونلر دیگرلرینه نظراً محدوددر. الك مهمی حقتنده اولجه تفصیلات ویردی کمز، (مولویلك) دره

۴ - قبا واییلر واضیلمر: بوتشکیلات خلقك آراسنده وانسیاقی بر صورتده هر بلده ده آیری آیری تشکل ایدرك مشترك رابطه سفی یاپامامشدر. خصوصیه قونیه سراینك انحلال زماننده (رنود) ك شهرده کی موقعی بویومش، زیاده لشمش در. (رنود) شهرك محافظلری بوستانجیلر، قاپوجیلر و خاصه عسکرلرینه استناد ایدیوردی. (سرای) ك نفوذی آزالدجه رنودك عسکر اوزرنده کی معنوی موقعی بویومش واهمیت قازانمشدر. صوك زمانلرده شهرزاده غوغالری، تکیه لرك مداخله سفی خلقك بوتشکیلاته داهاز یاده قوتله باغلامالرینه سائق اولمشدی.

قباداییلر تشکیلاتی خلقك سیاسی واجتماعی آنارشى قارشیسندن طوتوندقلری یکنانه واسطه دکلدی. دیگر جهتدن دینی برشکلده دوغان و تشکیلات اعتباریله قسماً باطنیلکی آکدیران (اخیلک) تشکیلاتی واردی. اخیلر هان بوتون شهرلر کی قونیه ده بویوک بر موقع قازانمشلردی. تمامیه خلقك آراسنده دوغان ویابانجی اداره یه قارشى مملکتك ایلک انسیاقی عکس العملی اولان بو تشکیلات فوق العاده قوتلی رابطه لر وفداکارانه عمده لرله بربرلرینه باغلامانیورلردی. اهالی بی مدرسه یه، تکیه یه، سرایه، متغیبلره، عجم وموغوللره قارشى مدافعه ومحافظه ایدیورلردی.

عادتا دینه بیلیرکه اخیلک تشکیلاتی ملی عکس العملك ایلک قیمیلدانیشی وخلقك ایلک شعورسز حرکتی ایدی. هنوز داهایا کندیسنه مدنی وسیاسی مرکز یاپامامش، بلدی تشکیلات حالنده قالمغه مجبور اولمشدی.

ایشته بوسیدن اکثری بویوک شهرلرده اولدینگی کی قونیه ده ده شهرك مختلف صنعتلری آراسنده موجود اولان زمروى مجادله، بالخاصه (رنود وفتیان) له، (امرای ایرانیه) آراسنده ایدی. بو مجادله یه هاند برچوق وقعهلری مختصر این بی ایله تذکره آقسرانی ده

بولمق قابلدور . يالکيز بومؤلفلر ازلريني عجمجه يازدقلري وسلاطانه خلوص کوسترمکدن باشقه برغايه طانيمدقلري جهته شهزده کي بوکي تشکيلاتک عليهنده بولنمقده درلر . حاصلی (سرای ، مدرسه ، تکيه ، رنود) زمراه لری نك مجادله سی سیاسی وضعیت مشکله شدکجه آرمش ، موغول استیلاسی آنادولوی تهديد ايدرك استقلالنه آل اوزاتدقجه اهمیت قازانمشدر . بومجادله ده خلق یا تماميله بيطرف قالیور ؛ ياخودده (رنود) و (مدرسه) بی قوتلی بولورسه اونکله برابر فعلی حرکت کچيوردی . شو حالده شهرک ايکي موجودیتی ، ايکي وارلغنی آری آری کورمک اقتضا ايدر . بری زمراه لرمجادله سندن عبارت اولان قوزموپولیت وارلق ، ديکری اسکی قونيه نك روحی وحدتی محافظه ایدن خلق صنفی که آرالرنده هيچ برخصوصیت و منازعه يوقدی . بوکاده قونيه شهرينک قومی وارلغنی ديه بيليرز . سلچوقنامه لردن تخمین ايديلدیکنه کوره ، قونيه نك اوزمانکی نفوسی شيمديکينک بلکه بش مثلی قدر واردی . شهر معظم جامعلری ، مدرسه لری ، عمارت لریله چول اورتاسنده بويوک بر معموره کي ایدی . بناء عليه همان بوتون آنادولوده منتشر اولان اخير ، بالخاصه قونيه ده بر کثافت ومتین برتساند عرض ايدیورلردی . سکزننجی عصرک ايلک سنه لرنده آنا-ولوی زیارت ايتمش اولان (ابن بطوطه) ايله ، ينه عینی سنه لرده مولویک حقتنده بر اريازان (فلاکی دده) بزءاخيلرك الك مشهورلری ، سیاسی مجادله ده کي موقعلری و خصوصی حیاتلری حقتنده زنکين معلومات ویرمکده در . بالآخره تفصیلاً ايضاح ایده جکمز بوملی مؤسسسه ايله سلچوقيلرك انقراضی زماننده کي قونيه ده موجود اجتماعی قاستلر تماملاشم اولور .

صلحی ضیا

ابن خلدونده اجتماعيات

تقریباً ايکي سنه اول فرانسز اجتماعياتچيلردن (ژ . بوغله) استانبول دارالفنوننده (سوسیولوژی) یه متعلق برقونفرانس ویرمش ایدی . بوغله نك بوقونفرانسنده کي فکرلردن بریسی ايله موضوعمزل اولان ابن خلدون چوق صمیمی بر صورتده مناسببتدار اولديغندن اوفکری موضوع بحث ایده جکمز . بوغله برچوق سوزلر آراسنده اجتماعيات تاريخنه تماس ايدرکن مونتسکیونی سوسیولوژی باباسی و اجتماعی معیننک مژده جیسی عد ايتمش ایدی . بوعد ایدیش يالکيز بوغله یه منحصر دکلدر . اجتماعيات ايله علاقه دار اولانلرک هپسی بو